

سوریه و خلع سلاح شیمیایی

امیر فیض – حقوقدان

آنطور که از خبرها برمیآید پیشنهاد روسیه مبنی بر نظارت سلاحهای شیمیایی سوریه و یا خلع ید دولت سوریه از آن سلاح ها مورد قبول آمریکا قرار گرفته است، و ظاهر قضیه نشان میدهد که با اعلام موافقت سوریه موضوع تنبیه! سوریه از جانب آمریکا منتفی است.

چرا ظاهر؟

اگر پیشنهاد روسیه از طریق سازمان ملل و شورای امنیت سازمان بتصویب نرسد، وبه همین شکل پیشنهادی به اجرا در آید و چنانکه خبرگزاریها گفته اند؛ بزودی کیفیت اجرایی طرح از طرف روسیه به آمریکا داده خواهد شد، با خود سری آمریکا در حمله نظامی تحت عنوان تنبیه! سوریه تفاوتی ندارد زیرا بهرحال سرنوشت کشوری کوچک مانند سوریه بجای اینکه از طریق شورای امنیت رقم بخورد در راستای اراده کشورهای بزرگ آمریکا و روسیه و فرانسه رقم خورده است، و این بدعتی در حقوق بین الملل خواهد شد که کشورهای دارنده حق وتو میتوانند کشورهای کوچک را مورد معامله بین خود قرار بدهند.^۱

هر نوع تصمیم نسبت به اتهامات سوریه قبل از گزارش بازرسان و احراز اصالت آن بی اعتبار ساختن سازمان ملل و شورای امنیت آن است و این میشود که کشورهای بزرگ خودشان ببرند و بدورند.

راه حلی که منشور سازمان ملل متحد مقرر خواهد کرد با موافقت سطحی کشورها از جمله همین طرح روسیه این تفاوت را دارد که قطعنامه شورای امنیت متضمن راه حل اجرای تصمیم شورای امنیت هم هست و تمام موارد آن مانند قطعنامه، لازم الرعایه است؛ از قبیل اینکه سلاح های شیمیایی شامل چه سلاحهایی خواهد بود، کیفیت تحویل آن به چه مقامی و در چه مدت و بانظارت چه کسانی خواهد بود، و امثال آنها در مصوبات شوراهای وابسته به قطعنامه شورای امنیت در مورد سوریه پیاده میشود و لاجرم جلوی اختلاف و بهانه سازی رامیگیرد ولی توافق روسیه و آمریکا یک توافق کلی بین آن دو کشور و سوریه است که در اجرا با هزاران بگو و مگو مواجه میشود و بهانه های تازه ای برای آمریکا و احتمالا سوریه فراهم خواهد ساخت.

توافق روسیه و آمریکا هیچ ضمانت اجرایی ندارد و هر آن احتمال عدول آمریکا از آن ممکن است، خاصه اگر کنگره به اقدام نظامی آمریکا علیه سوریه رای موافق بدهد و بهرحال همان بهانه هامیتواند مجددا مسئله موافقت کنگره باتنبیه! سوریه را فراهم سازد و یکی از دلایلی که رای گیری کنگره درباره سوریه به درخواست اوپاما به عقب افتاد همین است.

مفهوم طرح روسیه این است که سوریه از سلاحهای شیمیایی علیه مردمش استفاده کرده که یکی از ابواب مجازات سوریه! خلع سلاحی سوریه از سلاح های شیمیایی است. هر چند وزیر خارجه سوریه بر موافقت بشاراسد با طرح روسیه تفسیری گذاشت که برداشت اعتراف ضمنی سوریه را پاک میکند ولی تفسیر، نسبی است آنهم از طرف دولتی که متهم به ارتکاب جرم است.

^۱ - این یکی از مواردی است که بسیاری از همزمان ما متوجه نیستند و بدون ارتباط به موضوع مسئله مقابله نامه هایی مانند «منع گسترش سلاح های هسته ای» را که سازمان ملل بر آن نظارت دارد را مخلوط و مربوط می کنند. ح-ک

استعمال سلاح های شیمیایی از جانب کشورها جرم جنائی است، و نمیتواند تبدیل به خلع سلاح شیمیایی شود و لاجرم هم سوریه خلع سلاح شیمیایی میشود و هم توجه جرم و جنایت از سوریه ساقط نمیکردد، در صورتی که اگر پیشنهاد روسیه در مسیر سازمان ملل و شورای امنیت قرار گیرد و بازرسی سازمان ملل تأیید کند که سلاح شیمیایی از طرف دولت سوریه بکار رفته و بعد قطعنامه شورای امنیت مبنی بر خلع سلاح سوریه از سلاحهای شیمیایی مورد قطعنامه شورای امنیت قرار گیرد از سوریه رفع اتهام جنایت جنگی خواهد شد.

از طرفی قبل از اینکه گزارش هیئت بازرسی سازمان ملل در مورد اتهام سوریه بازخوانی شود، پیشرفت طرح روسیه و موافقت آمریکا دلیل بی اعتنائی کشورها به گزارشات هیئت های بازرسی سازمان ملل است و در نهایت همان گزارشاتی که دستگاه های امنیتی کشورها و معمولاً آمریکا در چنین مواردی اعلام میکنند جایگزین گزارشات سازمان ملل خواهد شد.

درست است که گزارشات سازمان ملل هم خالی از اعمال نفوذ آمریکا نیست؛ ولی بالاخره یک ضابطه ای است که بودنش بمراتب بهتراست از اینکه کشور مدعی خودش گزارش بدهد و خودش هم طبق آن عمل کند.

از آب گره گرفتن است

آمریکا بایک ادعای واهی و یک مانور کنگره ای و تبلیغاتی به دستاوردی که در راه تامین امنیت اسرائیل بزرگترین خطر محسوب میشد رسید، یعنی با ادعای واهی استفاده سوریه از سلاح شیمیایی، سوریه را از ذخیره سلاح های شیمیایی محروم ساخت در حالیکه اسرائیل اکنون در برتری کامل سلاح شیمیایی بر سوریه است.

هنگامیکه خبرنگاری از آقای لیبرمن سناتور آمریکائی سوال کرد که آمریکا چه دلیلی برا استفاده دولت سوریه از سلاح شیمیایی دارد جواب داد <ما به گزارشاتی که میرسد اعتماد داریم> یعنی گزارشات ساختگی و بی دلیل هم کافی برای ورود اتهام به یک کشور و درگیری نظامی با آن کشور کافی است.

مرکز مطالعات جهانی کشور کانادا در همین ماه سپتامبر سال جاری اعلام کرد که ۱۲ نفر از مسئولان امنیت سابق آمریکا به آقای باراک اوباما تاکید کرده اند که بنا بر اطلاعات کافی دولت سوریه در استفاده از سلاح شیمیایی در اطراف دمشق نقشی نداشته است و سازمان امنیت انگلیس هم از این جریان مطلع است، آنها مدعی شده اند که جان برنان رئیس سازمان سیا حقایق را از کنکره و رئیس جمهور مخفی ساخته است.

داستان خلع سلاح سوریه و حمله به سوریه

آیا نمیتوان تصور کرد که پس از خلع سلاح سوریه و یا تخریب ذخائر شیمیایی آن کشور باردیگر مسئله اقدامات نظامی از طرف آمریکا مطرح و عمل شود؟ بسیار، بسیار محتمل است و بایک صحنه سازی مانند همین صحنه سازی استفاده از سلاح شیمیایی در اطراف دمشق پرونده تنبیه! سوریه مجددا گشاده میشود و باین تفاوت که اتهام سوریه دارای سابقه هم هست.

اسرائیل از حمله شیمیایی بسیار، بسیار آسیب پذیر است؛ و اساساً شهروندان اسرائیل از صحبت حمله شیمیایی نیمه جان میشوند و به شلوارهای اضافی نیاز دارند در اکران های خبری دیدیم که چطور مردم اسرائیل صف کشیده اند که ماسک ضد گاز بگیرند حمله آمریکا به سوریه هر قدر فراگیر باشد سوریه و حزب الله را از پرتاب چند موشک مجهز به مواد شیمیایی به اسرائیل ذلیل نمیسازد و همان کافی است

برای اسرائیل ولی وقتی سوریه خلع سلاح شیمیایی شد، تنها کشوری که از این ماجرا سود میبرد اسرائیل است.

طرح یکطرفه

طرح خلع سلاح سوریه یک طرح یکطرفه و تحمیلی است، یعنی سوریه بمناسبت کاری که اثبات نشده که کرده است، خلع سلاح میشود، درحالیکه اتهام استفاده از سلاح شیمیایی در ارتباط مستقیم با حضور ریل های (شورشیان) وابسته به کشورهای خارجی است و باید مسئله خلع سلاح شیمیایی سوریه توأم و همراه قطع کمک کشورهای به مخالفان حکومت سوریه باشد که این کمک ها که عامل کشته شدن ۱۰۰ هزار نفر از مردم سوریه است کلی است که استفاده از سلاح های شیمیایی بطور کلی در جنگهای داخلی سوریه جزء ناچیزی است، از آن تلفات جانی یکصد هزار نفری سوریه.

هم امروز در برنامه سی ان ان دیدم که رئیس سازمان سیای آمریکا گفت: «بجای حمله نظامی به آمریکا باید به ریل ها و مخالفان اسد کمک کرد»

اگر مقصود از خلع سلاح سوریه از سلاحهای شیمیایی، جلوگیری از کشته شدن غیر نظامیان است که خلع سلاح سوریه بهیچوجه سبب کشتار غیر نظامیان سوریه نمیشود و احتمالاً از کشتار غیر نظامیان اسرائیل جلوگیری خواهد کرد.

مقصود این است که موضوع خلع سلاح شیمیایی سوریه باید در کنار مداخله کشورها در امور سوریه و اعزام نیروهای چریکی علیه دولت سوریه یکجا در شورای امنیت سازمان ملل متحد حل و فصل شود و هرچه صورت میگیرد از طریق سازمان ملل و شورای امنیت آن باشد نه کشورهای آمریکا و روسیه و این امر بدعتی در حقوق بین الملل خواهد شد که دنیا رابه دوقطب تصمیم گیری نسبت به کشورهای جهان سوم تقسیم خواهد کرد.

موقعیت مناسب برای خلع سلاح شیمیایی

درحالیکه استفاده از سلاحهای شیمیایی جنایت ضد بشریت شناخته شده، چرا باید کشورها مبادرت به تولید و یا تجهیز سلاحهای شیمیایی نمایند؟! همین مسئله سوریه فرصتی است که شورای امنیت سازمان ملل باتصمیمی کلی همه کشورها را موظف به از بین بردن سلاحهای شیمیایی خود بکند هرچند که مسلماً آمریکا و تو خواهد کرد.

قبح استعمال سلاحهای شیمیایی را آمریکا در جنگ ویتنام و بامصرف سم نارنجی از بین برد که یک میلیون ویتنامی را کشت و نسل هابونی رابه وجود آورد این نسل به کسانی گفته میشود که پدر و مادر آنها در جنگ ویتنام گرفتار سم نارنجی آمریکاییها شده اند که آنها هم گرفتار درد سرطان و معلولیت های جسمانی و ذهنی میباشند.

چرا نباید قبول کنیم که عدم توجه و رسیدگی سازمان ملل به مصرف سلاح شیمیایی علیه ایران توسط عراق که با اطلاع آمریکا صورت گرفت جواز استفاده از این سلاحهاست اگر به مسئله ویتنام و استفاده آمریکا از سلاح نارنجی رسیدگی میشد مسلماً جسارت در استفاده از سلاح اتمی هم از جانب دولتها و هم ریل ها کاسته میشد.